І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV Ч. 182. ЦЕНТІВ 10 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 21-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1957 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 182. VOL. LXIV

ЗДА РЕДУКУЮТЬ СВОЇ ЗБРОЙНІ СИЛИ НА ДАЛЬШИХ 100,000

Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон

Вашингтон. — Чарлз Е. Вилсон, що в жовтні ц. р. має закінчити своє урядування на становищі секретаря оборони ЗДА, влаштував в четвер 19 вересня пресову конференцію, на якій поінформував представників преси про наказану ним дальшу редукцію в людському стані американських збройних сил. Згідно з його зарядженнями, американські збройні сили будуть зменшені на протязі найближчих дев'яти місяців на дальших 100.000 вояків. Разом із першою редукцією теж у висоті 100.000 вояків, проводженою вже у збройних силах ЗДА згідно з попереднім дорученням секретаря оборони, американські збройні сили будуть зменшені в цілому на 200.000 вояків, до сталу 2.600.000 людей. Секретар оборони передбачає ще й третю редукцію, внаслідок якої збройні сили будуть зредуковані на дальших 100.000 вояків, значить до 2.500.000. Зменшування збройних сил відбудеться за згодою през. Айзенгавера, не зважаючи на загальне незадоволення командувань окремих родів зброї. Згідно з дорученням Вилсона про другу редукцію збройних сил ЗДА, армія буде зменшена на 50.000 до 900.000 вояків, летунство на 25.000 до 875.000 вояків, фльота на 15.000 до 645.000 вояків і морська піхота на 10.000 до 188.000 вояків. Кількість летунських „крил" (ескадрилів), що складаються із 30 до 75 літаків, залежно від їх величини і боєздатности, буде зменшена то 123. Армія буде зменшена на 1 цілу одну дивізію. Крім того відбудеться дальша драстична редукція цивільного персоналу збройних сил, що в додатку до зредукованих уже 33.000 осіб, терпітиме ще й дальших 35 до 40 тисяч осіб. Відповідаючи на запити журналістів в справі міжконтинентальних далекосяжних ракет, Вилсон заявив, що З'єдинені Держави могли бути похвалитися такими ракетами, ще заки Совєти проголосили своє повідомлення про успішні спроби з міжконтинентальною балістичною ракетою. Совєтське повідомлення про успішність спроб ще не визначає, на думку Вилсона, можливости її успішного практичного застосовування.

Ще цього року буде створена ескадриля ракет із засягом на 5,000 миль

Вашингтон. — Представник летунства повідомив, що ще перед кінцем цього року буде зорганізована перша ескадриля керованих ракет типу „Снарк", які зможуть летіти на віддаль 5,000 миль. Вона складатиметься з 50 офіцерів і вояків, які тепер переходять вишкіл в фабриці в Готорні, Каліфорнія. Досі ще не є відомо, де стоятиме перша ескадриля „Снарків". Команда летунства повідомляє, що ця ескадриля не вистрілюватиме з своєї майбутньої бази керованих ракет, хіба в випадку дійсної війни. Всі пробні вистріли відбуватимуться з летунської бази Петрик, Флорида. Якщо ракети „Снарк" виявлять свою досконалість, то це буде перша американська зброя, якою можна буде стріляти із ЗДА на СССР, бо її засяг виносить 5,000 миль (коло 8,000 кілометрів). „Снарк" — це в дійсності не ракета, тільки безпілотний бомбовик, яким можна керувати електронічним способом під час його всього лету. „Снарк" може мати звичайний або атомовий вибуховий матеріял.

Д-р Прайс винайшов вакцину проти загальної перестуди

Балтимор, Мериленд. — Проф. Університету Джана Гопкінса д-р Винстон Г. Прайс винайшов вакцину проти звичайної перестуди. Йому вдалося відокремити віруса, який спричинює 30 відсотків загальної застуди. Д-р Прайс назвав той вірус початковими буквами свого університету „ДжГ". Винахідник заявив, що досі не вдалося знайти віруса чи вірусів, які спричинюють 70 відсотків загальної перестуди. Нащеплення вакциною „ДжГ" дає забезпечення проти загальної перестуди впродовж 8-ох місяців. Недуга загальної перестуди триває від трьох до п'ятьох днів, недужий на неї відчуває біль горла, катар в носі і має легку гарячку. Д-р Прайс нащепив свою вакцину 400 осіб, і 80 відсотків з них були відпорні на недугу звичайної застуди типу віруса „ДжГ". Цього віруса вдалося відокремити припадково, коли винахідник шукав віруса інфлюенци. Можливо, що дальше поліпшення цієї вакцини дасть імунітет на довший час, як 8 місяців, — заявив д-р Прайс.

В АМЕРИЦІ

● У фабриці гумових опон, у Вако, Тексас, застрайкували робітники, бо управа цієї фабрики, в зв'язку з направою водотягу, вилучила воду. „Нема води — нема праці" — сказали робітники і застрайкували.

● В харчівні Сільського університету в Ню Гейвені видано наказ, щоб усі студенти приходили до тієї харчівні в блюзках і краватках.

● В Оклагома Сіті, Оклагома, два журналісти, суддя і транспортовий інженер випробовували „тверезомір", щоб пересвідчитися, чи той апарат вірно визначає стан оп'яніння людини. Один з тих журналістів випив добру чарку горілки, і апарат визначив 0.5% алкоголю в його організмі. Коли ж він випив ще одну чарку — „тверезомір" показував „0". Апарат помилився ще в одному випадку, але в судді ствердив дійсний стан „0", бо він не випив ні краплини горілки.

● Голова „Фрюгаф Трейлер Компані", Рой Фрюгаф, заявив, що впродовж найближчих 10 років Шикаго (довжина 35 миль довжини). В 1967 р. Шикаго буде найбільшим портом на суходолі завдяки побудові водного шляху на ріці Св. Лаврентія.

● Уряд виховання стверджує, що 11 відсотків дівчат записується на університетські студії тільки для того, щоб вийти заміж. Найбільший відсоток охочих до одруження дівчат — аж 22% — студіює економію, хоч більше цікавляться куховарськими книжками, як підручниками з економії.

Айзенгавер не є вдоволений із подій в Литтл Року

Нюпорт, Ровд Айленд. — Президент Айзенгавер заявив штабові своїх співробітників, що він не є вдоволений із того, що „добровільними засобами" досі не вдалося розв'язати шкільної кризи в Литтл Року і що губернатор Орвел Е. Фобус не хоче виконувати судових наказів в справі об'єднання школи в столиці свого стейту. Але Президент не сказав, що буде робити в найближчому часі, щоб законними способами розв'язати цю проблему. Айзенгавер висловив своє невдоволення з того, що губернатор Фобус не дав так, як можна було передбачати з його заяви під час конференції, яка відбулася тиждень тому в Нюпорті. На основі розмов із губернатором Президент сподівався, що губернатор Аркензо буде виконувати судові накази. — Одночасно з Литтел Року повідомляють, що губернатор зажадав, щоб федеральний суддя Роналд Н. Дейвіс не керував переслуханнями в справі об'єднання школи в Литтел Року, бо той суддя не може бути об'єктивним в цій справі. Переслухання мало відбутися в п'ятницю, 20-го вересня, але на ньому не буде присутній губернатор Фобус, тільки має вислати до суду тузин своїх адвокатів. Губернатор Фобус підносить застереження, чи взагалі федеральний суддя має право кликати на переслухання губернатора стейту, коли губернатор не хоче явитися добровільно в суді.

Перша пробна атомова експльозія 900 стіп під землею

Ляс Вегас, Невада. — 19-го вересня відбулася перша в світі пробна атомова експльозія в тунелі 900 стіп під землею на дослідній площі Комісії Атомової Енергії в Неваді. В горі 7,000 стіп заввишки викопали тунель в горизонтальному напрямку, який був 900 стіп під землею, коли рахувати глибину від вершка гори. Ця пробна експльозія мала показати, який вплив має вибух бомби на землю. Виявилося, що сейсмограф у віддалі 300 миль занотував малий „землетрус". В загальному повідомленні передбачування атомових фахівців, що ця експльозія не матиме впливу на дальшу віддаль, як тільки на кілька сот миль довкруги. Деякі науковці, які працюють в рамках Міжнародного Геофізичного Року, сподівалися, що ця пробна атомова експльозія під землею дасть нові дані про будову нашої землі. Але ці сподівання не здійснилися. Експльодувала мала бомба, силою від 1,000 до 3,000 тонн вибухового матеріялу ТНТ. На вершку гори побудовано дерев'яну шопу, але вона не завалилася від вибуху. Ця пробна атомова експльозія має своє значення для дослідів над радіяцією.

КОМАНДА АРМІЇ ЛІКВІДУЄ ТРИ АМУНІЦІЙНІ ФАБРИКИ

Вашингтон. — Команда Армії повідомляє, що в найближчому часі ліквідує три амуніційні фабрики і обмежує продукцію амуніції в інших 5-ох фабриках. Це робиться із ощадностевих причин, а також з огляду на зменшену потребу в нові амуніції. Внаслідок цієї редукції фабрик втратить працю 341 урядовий працівник, а скільки приватних робітників залишаться без праці, невідомо.

Ботлер заявляє, що не буде резигнувати

Оклагома Сіті, Оклагома. — Голова Демократичного Крайового Комітету Пол М. Ботлер заявив журналістам, що „не буде резигнувати з свого становища і не думає, щоб демократи його скинули з становища голови Крайового Комітету", хоч недавно голова стейтового демократичного комітету в Південній Каролайні Невелл Беннет домагався, щоб Ботлер зрезигнував, або щоб його звільнено з такого відповідального посту. Беннет виступив проти Ботлера за те, що той сказав, що „Демократична партія не змінить свого становища в справі шкільної сегрегації та оборони громадянських прав, хоч біля південні демократи погрожували засуванням третьої партії".

Понад 100,000 осіб — хворих на азійську інфлюенцу

Вашингтон. — Представник Публічного Уряду Здоров'я Карл С. Дауер повідомив 19-го вересня, що число хворих на азійську інфлюенцу переступило 100,000, а в стейті Міссісіпі хворіє на неї понад 25,000 осіб. Д-р Дауер, який є контрольним урядовцем від інфлюенци, заявив, що велике число захворувань в Міссісіпі може вказувати на те, що це початок епідемії, про яку в цій країні вже від довшого часу говориться. Досі інфлюенцу занотовано вже в 37 стейтах, в Луізіяні хворіє на неї коло 20,000 осіб, і то тільки в двох-трьох повітах. Крім того хворі на азійську інфлюенцу знаходяться в більшій кількості в стейтах Ню Йорк, Тексас, Ютаг і Каліфорнія. В нуйоркському стейті закрито кілька шкіл внаслідок недуги. Покищо в ЗДА панує тепла погода, і вибуху епідемії побоюються аж восени або взимі. Деякі лікарі, які вже дістали вакцину проти цієї недуги, закликають своїх пацієнтів до щеплення проти азійської інфлюенци.

Податки від продажу товарів дали державній скарбниці $ 10,647,544,000

Вашингтон. — Представник департаменту скарбу повідомив, що державна скарбниця в фінансовому році, який закінчився 30-го червня 1957, мав прибутку з податків від продажу 10,647,544,000 долярів. Майже половину цієї суми дали податки від продажу алкогольних напоїв і цигарок. В фінансовому році, який закінчився 30-го червня 1956 року, податки від продажу товарів становили 10,004,195,000 долярів. (Президент Айзенгавер передбачає, що прибутки з продажу товарів виноситимуть 9,200,000,000 долярів в бюджеті, який скінчиться 30-го червня 1958). Найбільше податків було з продажу горілок, бо аж 2,100,000,000 долярів, з пива — 763,000,000, з вина — 88,500,000 долярів. Податки з продажу всіх тютюнових виробів виносили — 1,674,000,000 долярів, а з сигар — 1,611,000,000 долярів, з нюхального тютюну (табаки) — 3,500,000 долярів, з сигар — 45 мільйонів. Податок від продажу карт до гри дав державній скарбниці 7 мільйонів, від сірників — 8 мільйонів, від вудок — 13 мільйонів, від фотоапаратів — 20 мільйонів, жарівок — 28 мільйонів.

АЙЗЕНГАВЕР ПЛАВАЄ ЯХТОЮ ТРУМАНА

Нюпорт, Ровд Айленд. — Президент Айзенгавер не користувався досі тією яхтою, якою попередній президент Гері С. Труман плавав по Потомаку під час відпочинку. Айзенгавер назвав ту яхту „люксусом". Але тепер він користає з неї кожного дня, переїжджаючи з Нюпорту на острів Ковстер Гарбор, де відпочиває. Цю яхту, що мала давніше назву „Ґенуар", тепер має назву „Варвара Енн" (ім'я одної із онуків Айзенгавера).

Об'єднані Нації знову не хочуть слухати про ком. Китай

Об'єднані Нації. — Головна Комісія Об'єднаних Націй, яка засідала в четвер 19 вересня цього року під головуванням президента Генеральної Асамблеї Леслі Мунро, відкинула 9 голосами проти 4 при 2, що стрималися, внесення Індії, щоб на денний порядок Генеральної Асамблеї поставити точку „репрезентація Китаю в Об'єднаних Націях". Стільки само голосами прийнято резолюцію З'єдинених Держав, в якій стверджується відкинення індійського внеску на „виключення в теперішній сесії представників Китайської Республіки (Тайвану) та прийняття на їх місце репрезентантів Центральної Народної Республіки (комуністичного Китаю)". Таким чином на цій сесії знову не буде навіть мови про можливість допущення комуністичного Китаю до членства в ОН. Очевидно, що представник СССР Василій Кузнєцов палко підтримав внесок Індії. Репрезентант національного Китаю назвав внесок Індії образою для Китаю. На тому самому засіданні Головна Комісія ОН, всупереч опозиції збоку комуно-мадярського міністра закордонних справ Імре Горвата, поставила на денний порядок Асамблеї мадярську проблему, згідно з постановою надзвичайної Генеральної Асамблеї. При цій нагоді Кузнєцов і Горват знову говорили про „фашистів", яких „викинув мадярський нарід" і про „внутрішню справу Мадярщини", до якої нема діла Об'єднаним Націям.

Комуністи проєктують балканський блок

Београд. — Комуно-румунський уряд офіційно звернувся до шістьох балканських держав з пропозицією відбути спільну конференцію. Ця пропозиція викликала найприхильнішу реакцію в югославській пресі. Болгарська преса недвозначно дала зрозуміти, що плян балканської конференції виринув був під час недавнього перебування Тіта в Букарешті, де він конферував був з Хрущовим. Москва поблагословила той плян, який нібито йде по лінії „співіснувальної" теорії і має на меті здемобілізувати антикомуністичні настрої Греції і Туреччини, членів НАТО. Знову ж Тіто хотів би створення Балканського пакту, бо сподівається, що грав би в ньому поважну персональну ролю. Тим часом Греція імовірно відмовиться взяти участь в такій конференції, під претекстом, що вона має ще неполаднані гострі суперечки з Болгарією й Альбанією. Так само дуже сумнівно, щоб запрошення на таку конференцію прийняла Туреччина.

Совєтські воєнні кораблі з „відвідинами" в Сирії

Дамаск. — За повідомленням московського радія — в дорозі до Сирії знаходяться два совєтські воєнні кораблі, які „прийнявши запрошення від сирійського уряду, складуть візиту в сирійському порті Лятакія". Ці совєтські кораблі — це крузяк „Жданов" і нищильник „Свабодний". Зрештою, ситуація на Середньому Сході далі напружена. Йорданське радіо одверто заатакувало теперішній режим в Сирії, закинувши йому, що він підпорядковується „комуністичним дияволам", які нібито приготовляються до заатакування сусідських держав. Йорданське радіо закликає сирійців до повстання проти своїх лівих провідників. Водночас над північним кордоном Сирії стоять три турецькі корпуси, що їх совєтська пропаганда посуджує в агресивних замірах супроти Сирії. Туреччина заявляє, що ці три корпуси беруть участь у щорічних військових маневрах. До столиці Сирії прибула нова пайка совєтських „дорадників" і „фахівців" під проводом заступника голови совєтської закордонної допомоги, Р. В. Нікітіна. Совєтська делегація має намір підписати з сирійським урядом договір про будову шляхів, залізниць, електрівні і греблі в Сирії.

Німецькі соціялісти не змінять політики

Бонн. — Екзекутивний Комітет Соціял-демократичної партії в Німецькій Федеративній Республіці оголосив комунікат з висловленням признання і подяки партійному голові Еріхові Олленгауерові та з заповідженням незмінности надалі дотеперішньої політики. Однак остаточне її оформлення залежатиме від найближчих спільних нарад партійної Екзекутиви, Крайового Комітету і Контрольної Комісії. Одночасно, в офіційному комунікаті німецьких соціялістів вигру Християнсько-демократичної Унії канцлера Аденауера приписується трьом причинам: що партія Аденауера мала „невичерпні фінансові джерела пропаганди", що вона „зловживала державним апаратом для своєї пропаганди" і що вона користувалась підтримкою Католицької Церкви. У зв'язку з заявою про продовжування німецькими соціялістами дотеперішньої політики, однаково в німецькій пресі, як і закордонних кореспонденціях з Західної Німеччини появились відомості про поважні розбіжності внутрі соціялістичної партії. Різні чільні соціялістичні діячі буцім-то противляться доктринерству Олленгауера та спеціяльно поборюють тезу партійної верхівки про потребу виходу Західної Німеччини з НАТО.

Недуга короля Гаакона викликає острах в Норвегії

Осльо. — Широкі кола норвежського народу глибоко стурбовані станом здоров'я їхнього улюбленого короля Гаакона VII. Лікарський бюлетин, підписаний двома лікарями-професорами, признає, що стан здоров'я короля „дає причину до журби". Ще в червні 1955 року король, впавши з коня, зламав ногу. У цій нозі погіршився обіг крови. Крім цього, король перестудився, захрип і має підвищену температуру. Все це не турбувало б лікарів, як би не те, що Гаакона VII: він має тепер 85 років. Король Гаакон здобув собі надзвичайну популярність, пошану і любов свого народу, що тому 52 роки, коли він відмовився вступити на престіл після відділення Норвегії від державної спільноти зі Швецією, поки не буде переведений всенародний плебісцит.

ГАНА НЕ ВПУСТИЛА АНГЛІЙСЬКОГО АДВОКАТА

Уряд Гани, наймолодшої мурінської республіки в Африці, заборонив в'їзд до країни англійському адвокатові Кристоферові Шовкроссові. Цей адвокат, боронячи у столиці Гани, Аккрі, кореспондента лондонської преси, оскарженого на законодавство цієї республіки. Розправу перервано і Кристофер Шовкросс виїхав до свого постійного замешкання в сусідній Нігерії, звідкіль мав повернутись для продовження розправи. Уряд не впустив його.

ДОЛЛЕС ТАВРУЄ СОВЄТИ ЗА РОЗЗБРОЄННЯ І СЕРЕДНІЙ СХІД

ПІДКРЕСЛЮЄ НЕБЕЗПЕЧНУ СИТУАЦІЮ, В ЯКІЙ ОПИНИЛАСЬ ТУРЕЧЧИНА. — ПРОПОНУЄ ПЕРЕВЕСТИ ДЕБАТУ НАД СИТУАЦІЄЮ НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ

Державний секретар Джан Фостер Доллес

Об'єднані Нації. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес, забравши в четвер 19-го вересня ц. р. слово, як перший промовець великодержави на теперішній 12-ій сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, присвятив свій виступ двом справам: міжнародному роззброєнню і Середньому Сходові. Після короткого вступу, в якому він згадав про три найважливіші події, які в минулому році сталися у міжнародному світі — створення Міжнародної Агенції Атомової Енергії, Суезька криза й повстання на Мадярщині — Доллес звернув увагу на ту постанову чартеру Об'єднаних Націй, яка говорить про конечність зберігати „принципи справедливости і міжнародного права". Безпосередньо після того вступу Доллес перейшов до невдачі Лондонської конференції роззброєння. Він пригадав совєтську ноту з 10-го травня 1955 р., в якій казалося про конечність встановлення в міжнародному світі „атмосфери довір'я". Щоб створити таку атмосферу, треба зліквідувати атмосферу страху перед несподіваною атакою. Це можна осягнути тільки встановленням доцільної міжнародної контролі. През. Айзенгавер запропонував для тієї цілі інспекцію летунством, а отже план дістав популярну назву „відкритого неба". Булґанін і Хрущов запропонували наземну контролю. У Лондоні чотири західні держави получили ці дві пропозиції. Крім цього вони запропонували припинення дальшої продукції ядрового матеріялу, ступневе обмежування існуючих запасів ядрового матеріялу через передавання його для мирних цілей, припинення на окреслений час атомових експериментальних вибухів, обмеження т. зв. конвенційного зброєння. Доллес зокрема ширше зупинився над пропозиціями про контролю летунством. Представник Совєтів відразу, негайно після пред'явлення західних пропозицій в Лондоні в дні 29 серпня ц. р. назвав ці пропозиції „облудою" та відкинув їх, не вдавшись в детальніший їхній розгляд. Доллес висловлює надію, що те совєтське становище не є остаточне, пригадавши, що коли Совєти погодилися на Міжнародну Агенцію для Атомової Енергії, то також треба було чотири роки переламлювати їхній спротив. Доллес перестеріг Совєти, що вони перейманоть „страхітливу відповідальність перед світом", відкидаючи такі пропозиції міжнародного роззброєння, яких до цього часу ніколи ще не зробили були держави з подібним величезним збройним потенціялом.

Обговорюючи ситуацію на Середньому Сході, державний секретар Доллес зацитував листа Молотова до гітлерівського амбасадора з 25 листопада 1940 р., в якому СССР проголосив, що його аспірації простягаються „на південь від Батуму і Баку до Перської затоки центром аспірацій Совєтського Союзу". Коли це не вдалося, то під кінець останньої війни Совєти хотіли окупувати північний Іран. Після того вони хотіли дістати вірчий мандат над Лібією, потім пробували підірвати партизанською війною Грецію. Якийсь час вони головну увагу звернули на Европу, після того центр своєї уваги перекинули на Далекий Схід, помагали китайським комуністам та комуністичній агресії в Кореї і В'єтнамі. Від двох років Москва, за рецептами Леніна, намагається використати арабський націоналізм для своїх цілей, виступаючи нібито в ролі його опікуна. Доллес ствердив успіх Совєтів на терені Сирії, не згадавши ні з іменем Єгипту. Накопичування в Сирії великої кількости совєтської зброї створює на півдні небезпеку для Туреччини, тим паче, що з півночі вона межує з Совєтським Союзом. Доллес покликався на резолюцію О. Націй з 1949 р. відому, як „Істотні речі для миру". У тій резолюції ОН закликали до „відмови від погроз або актів, які посередньо або безпосередньо змагають до загрожень свободі, незалежности та непорушности будь-якої держави". Проти тієї резолюції голосувало тоді тільки 5 комуністичних держав. Доллес вбачає в совєтській акції на Середньому Сході зламання тієї резолюції ОН. Він пропонує перевести дебату над середньо-східніми відносинами та застерігає собі, що ЗДА зголосять тоді конкретну резолюцію.

Вся промова Доллеса мала гострий противсовєтський характер. У перших коментарях американської преси звернено увагу, що Америка цією промовою підтримує Туреччину та підкреслює знову небезпеку від останніх подій в Сирії.

У СВІТІ

● Ізраїльський уряд заявив офіційний протест проти спроби большевиків завербувати як свого шпигуна — члена ізраїльської амбасади в Москві Ельягу Хазана, який в кінці серпня з дружиною і донькою приїхав був на ферії до Одеси. Дружина Хазана захворіла і пішла до шпиталю, а його арештували 7 ц. м. і під час 12-годинного переслухання погрожували, що він ніколи вже не побачить родини, якщо не погодиться вступити на шпигунську службу. За два дні його випустили, він вернувся з родиною до Москви, а звідти ще за два дні — виїхав з СССР.

● Мохаммед V, недавній султан Марокко, який прийняв титул „короля", прибув з першою візитою до міста Танжеру, що мало інтернаціональний статут, а тепер належатиме до Марокко. Декретом Мохаммеда дозволено продовжувати в Танжері вільну торгівлю і запевнено, що приватні заробітки й маєтки не підлягатимуть оподаткуванню. Мохаммед V поклав наріжний камінь під будову нової греблі, яка має полішпити постачання води для Танжеру.

● 22-річний Шелбі Такер, американський студент, який студіює в Англії, вернувшись з комуністичного Китаю, куди їздив після московського „Фестивалю молоді", заявив в Лондоні журналістам, що в Китаї бачив скрізь афіші з протиамериканськими гаслами. Один китаєць сказав йому, що в комуно-китайських школах вчать дітей, що Америка — це „єдиний дійсного ворога — Америку. Такер каже, що оглядав кілька фабрик, але т. зв. індустріялізація Китаю не робить на людину з Заходу ніякого враження.

● Турецький уряд вислав з Туреччини трьох членів совєтської амбасади: морського аташе, його заступника і шофера. Вся ця трійка займалася збиранням шпигунських матеріялів про турецьке військо і військові об'єкти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

САНТИМЕНТАЛЬНА ПОЛІТИКА

Кожного року, як починається сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, завжди в якійсь критичній формі виникає справа членства в цій міжнародній організації поодиноких підсовєтських держав, зокрема двох „союзних республік", т. зв. Української і Білоруської Совєтських Соціялістичних Республік. З початком цьогорічної сесії Генеральної Асамблеї видвигнув цю справу знову один із найбільш поширених американських тижневиків „Ди Сатердей Івнінг Повст" у виданні з 21-го вересня в редакційному коментарі-запиті: „Чому фіктивні (phony) совєтські „країни" мусять залишатись в ОН?" Цей запит, поставлений в заголовку статті, повторено в гострішій формі в тексті: „Чому ми далі маємо толерувати приявність двох фіктивних совєтських країн в ОН?"

Міркування і аргументи в цьому коментарі і не нові і не оригінальні, але для порядку зацитуємо їх:

„Говоримо про Україну і Білорусь... Обидва місця (places) багато менше самоуправні, ніж, скажімо, Тексас чи Каліфорнія. Вони не мають більшого права на сепаратне членство в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, ніж, наприклад, Квібек чи Валія. Коли ж у 1945 році встановлено ОН, то до неї прийнято не тільки Совєтський Союз, як цілість, але й ці дві совєтські соціялістичні „республіки" в межах його кордонів дістали окремі місця і окремі голоси".

„Тепер, коли членство в ОН з року на рік побільшується, кількість країн, що практикують сумнівної вартости нейтралізм і що добачають західній „колоніялізм" під кожною пальмою, постійно збільшується. І хоч політична зрілість деяких з цих країн може бути сумнівна, їх все ж таки не можна втримати поза ОН. Чому ж, отже, при постійному перехилюванні балянсу сили голосів проти нас, не мають З'єдинені Держави пробувати позбутися двох фіктивних совєтських держав? Чому ми завжди маємо бути в дефензиві, поборюючи натиск збоку так званих приятелів відносно прийняття в члени ОН червоного Китаю? Чому б нам не почати кілька власних кампаній? Чому не підпалити вогню під членським статутом України і Білоруси?"

В дальшому автор, як приклад, що „суверенність" підсовєтських України і Білоруси є фіктивна, наводить факт, що на документах про прийняття цих двох країн до ЮНЕСКО стоїть той самий підпис, що й на поданні Совєтського Союзу: Яків Малік. На закінчення журнал стверджує: „Там не було навіть претенсії на якусь окремішність чи суверенність. Немає жадної потреби на те, щоб далі толерувати такого роду лицемірство".

Ясно, що більшість з нас, прочитавши ці тези і висновки „Повсту", готові спалахнути гнівом і обуренням. Там бо Україну називається „місцем" або „районом" і пропонується викинути її з Об'єднаних Націй. Але навряд чи хто з нас подумає, що тут в гру входить не Україна, а тільки зловживана окупантом її назва. Очевидно, що всі ми маємо готову відповідь на твердження „Повсту": Панове, замість домагатись і пропагувати усунення України з ОН, радше потурбуймось та допоможімо, щоб її репрезентували там не московські манекени, але справжні представники її народу. Замість того, щоб викидати Україну з ОН, з уваги на те, що вона не має навіть стільки самоуправи, як Тексас чи Каліфорнія, позбудьмося безглуздих концепцій непередрішенства та допоможімо поневоленим Москвою народам здобути знову ту суверенність, яку вони вже давно передрішили і яку їм відібрала Москва насильством і розбоєм.

Це є наша логічна і правильна реакція на такого роду пропозиції, що їх видвигає знову „Повст". А проте, вона подиктована більше сантиментом і найкращими бажаннями, ніж політичним реалізмом. У нас на тему членства підсовєтської України в ОН уже було багато дебат, і весь наш загал погодився на сантиментальний висновок, що хоч Москва й зловживає та компромітує ім'я України в тій міжнародній організації, все ж таки це ім'я там є, і колись це може допомогти в міжнародному державно-правному оформленні вже таки справді незалежної і суверенної України. Є ще й інші аргументи „за", але сантимент, з яким ми до цієї справи ставимось, не дозволяє нам об'єктивно сконфронтувати всі „за" з усіми „проти", яких так само не бракує. Ми навіть не помічаємо, що за нашим сантиментальним відношенням до цієї проблеми криються також і брак віри в державно-творчі сили українського народу, і надія, що створеною Совєтами в їх власних імперіялістичних цілях українською фікцією в ОН можна буде допомогти Україні в слушний час.

Щоб не було непорозумінь, стверджуємо, що цим коментарем ми в жадному разі не вичерпуємо цілости справи, ані не прилучуємось до міркувань і висновків „Повсту". Ми тільки звертаємо увагу на те, щоб такого роду справ не розглядати занадто сантиментально, а завжди, як годиться в політиці, приглядатись холодно і уважно обидвом сторінкам медалі.

Любомир О. Ортинський

МОСКОВСЬКІ МАНЕКЕНИ В ОН

Об'єднані Нації. — Дванадцята сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, відкрита при вщерть виповненій великій залі нарад, вибрала президентом сесії, на своєму першому засіданні 17 вересня ц. р., новозеляндця сера Леслі Монро і побільшила число своїх членів до 82-ох, прийнявши одноголосно до ОН новоствореиу Федерацію Маляїв.

У мальовничих костюмах своєї країни представники Маляїв зайняли під оплески цілої залі свої місця і були привітані сердечними промовами, виголошеними цілим рядом голів делеґацій, в тому числі й державним секретарем Дж. Ф. Доллесом. На цьому ж першому засіданні Генеральної Асамблеї призначено голови сімох комісій, а наступного дня, 18 вересня, президія 12-ої сесії остаточно уконституювалась через вибір заступників президента. На 19 вересня передбачено дискусію, прийняття порядку нарад сесії і початок дебат, під час яких очікують виступу державного секретаря ЗДА і міністра закордонних справ СССР А. А. Громика, що від першого дня нарад присутній на залі.

У хвилині, коли пишуться ці рядки, годі ще виробити собі погляд на розвиток подій на терені ОН в біжучій сесії, ми щойно чекаємо на експозе речників „двох світів". Але в українського спостерігача нарад цього величезного, міжнародного форуму вже закарбувались перші враження, що стосуються київської делеґації на цій сесії. Самозрозуміле, наша увага спрямована в першу чергу на тих десять крісел четвертого ряду середини залі, де видніє напис „Українська Радянська Соціялістична Республіка". Отже, на дванадцятій сесії делеґацію УССР очолює Л. Ф. Паламарчук, з офіційним титулом — міністер закордонних справ УССР. Згідно з офіційним довідником ОН про склад делеґацій, екіпа УССР, крім голови, нараховує ще 4 представників, 2 заступників представників, 7 дорадників і одну секретарку. Серед вичислених знаходимо в довіднику, між іншими, й такі прізвища: П. Лешенко — заст. міністра здоров'я, П. Кривень — директор київського економічного інституту, Н. Максимович — директор львівської політехніки. Є також в списку „голова протоколу і консулярної служби" В. Ціба. Яку „консулярну службу" очолює він і кому, крім міністра МекДаффі, кол. голови УНРРА в Україні, на його настирливе прохання, виставив він візу з порядковим числом 0001, мабуть першу й останню візу „суверенної" УССР, залишиться загадкою тієї містерії, якою сповита ціла делеґація.

Перше, до речі, дуже прикре враження — це повна ізольованість делеґації УССР. Її привозять, її відвозять, вона сидить, вона бездушна машина, яка чекає, коли майстер потисне ґудзика. Молодий, чорнявий хлопчина, що сидить за спиною Паламарчука і весь час намагається обома руками пригладити розкудовчене волосся, працює як посланець між Паламарчуком і майстрами з-під шильду СССР, а решта сяктак імітують визначену їм ролю і „муром" сидять або, мов курята навколо квочки, обступають свого шефа. Тоді, коли члени всіх інших делеґацій користають з перерви, щоб пройтися по фоє чи відсвіжити горло в буфеті, коли член російської делеґації З. Міронова самопевно споживає буржуазний напій „кока-колу" — українські делеґати не мають спраги і не потребують випростувати ніг. А коли ударом молотка президент закриває сесію, делеґація УССР — як чемні учні, спішить парами до виходу, де вже чекає на них опіка: тут їх розділяють по автомашинах і — поїхали.

І коли так спостерігати на фоні цього великого, рухливого і самопевного людського муравлища делеґацію УССР — ви маєте наочне, намацальне підтвердження влучного окреслення д-ра Б. Галайчука — Україна державна, але поневолена. Формально-правно Україна фігурує в ОН як держава і це в деяких відношеннях може бути позитивним. Але рівночасно й сліпий може побачити, що ця держава в неволі, що присутні на сесії делеґати цієї держави не експоненти народної волі, але знаряддя окупаційної сили Москви.

Правду сказавши, нам боляче робити такі зауваження, дивитись на людей, що ніби мають бути представниками нашої батьківщини і що, як Ванька-Встанька в ляльковому театрі, чекають на кивок своїх наказодавців. Нам прикро дивитись, як вони в повному запереченні людської, вже не говорячи про дипломатичну гідність, мусять поводитись на очах тисяч спостерігачів з усіх закутин світу.

Але київські делеґати не одні, що ходять по безшелесних хідниках палацу ОН в Ню Йорку з петлею неволі на шиї. Інші делеґації сателітів також відрізняються своєю поведінкою від вільних представників суверенних держав. Їхня роля мало чим різниться від ролі делеґатів УССР. По суті всі вони є тільки виконавцями наказів Москви.

СОЦІЯЛІСТИ У СВІТІ

Давно минулися ті часи, коли соціялізм був новою, бойовою ідеєю і суспільно-політичною течією. Його колись утотожнювали з робітничим рухом. Він відзначався динамізмом, і сама назва „соціяліст" викликала образ небезпечної людини, наставленої на перевороти та революції. Але все це давноминулі часи й поняття, як і смішним анахронізмом було б нині дошукуватись у соціяліста — неохайного одягу, бороди і червоної краватки. Це були перші десятиріччя минулого сторіччя, коли то в Англії виступив з наукою про „соціяльну систему" Роберт Овен, коли у Франції піонерами нової ідеології були Франсуа Марі Шарль Фур'є і Анрі де Сен Сімон, і коли діяли Карл Маркс та Фрідріх Енгельс в „році революції" 1848-му. Історія соціялізму, як історія ідеї, організованої течії, дуже довга. За енциклопедичною дефініцією, соціялізм — це доктрина і рух, „які змагають до колективної організації громадянства в інтересі народної маси при помочі спільної власности і колективної контролі над засобами продукції та збутом". Ця доктрина ніби залишилася непорушною. Але навіть вона, з одного боку, перестала на 100% зобов'язувати соціялістів, коли тільки вони приходять в будь-якій країні до влади, а з другого боку — перестала бути монополем соціялістів. Соціялізм має за собою безумовно історичну заслугу у прискорюванні соціяльних реформ і соціяльного законодавства. Але з ходом часу одні соціялістичні партії цілком затратили свою інтернаціональну політуру і стали просто національно-патріотичними партіями ліберально-поступового характеру, зате інші не-соціялістичні партії, прийшовши до влади, реалізують таку колись соціялістичну доктрину, як інґеренція держави в продукцію і збут, переведення на власність держави різних ділянок публічного життя (комунікація, пошта, шляхи, копальні і т. п.) та постійне полипшування умовин праці і винагороди.

Революція в Росії 1917/19 рр. і прихід до влади большевиків започаткували в західньому соціялізмі глибоку кризу, яку він ніби переборов, але яка подекуди триває й по нинішній день. Страхітливий 40-річний експеримент комунізму в СССР допоміг соціял-демократії поза СССР уточнити власне самобутнє обличчя. Соціял-демократи є безумовно ворогами московського большевизму, як ідеї і держави. Уряд соціялістичної Партії праці в Англії, прийшовши за прем'єрства Клемента Еттлі до влади, активно співпрацював у покликанні до життя Північно-Атлянтійського пакту, цього зненавидженого Москвою НАТО, що поставило гать імперіялістичному походові СССР на захід. Соціялісти в скандинавських країнах так само обурюються в зв'язку з шантажем і погрозами Москви, як їхні „буржуазні" земляки. Проте, фактична ситуація сьогодні така, що — будучи в опозиції — соціял-демократи в Англії (згадана Партія праці), в Японії й Німеччині, критикою актуальної закордонної політики своїх не-соціялістичних урядів, демагогією і різними конкретними внесками (напр., щодо допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй, переведення роззброєння по лінії совєтських рекомендацій, об'єднання Німеччини на платформі її невтралізації і послаблення взаємин з Америкою) — діють на користь Совєтського Союзу. У Франції соціялістична партія опинилася в такій парадоксальній ситуації, що її член Роберт Лякост став пацифікатором автохтонних арабів в Альжирі, а в Італії соціялісти розкололись, при чому меншість Саррагата співпрацює з християнсько-демократичним режимом, а більшість Ненні тягнеться у хвості комуністів. Австрійські соціялісти радикально вилікувались від своїх „лівих" тенденцій в розумінні симпатій до комунізму, утотожнюваного там слушно з московським імперіялізмом, у східніх і малорозвинених країнах лінія поділу йде поміж націоналізмом чи національною демократією і комунізмом, а в країні найбільшого у світі добробуту й справжнього робітничого раю, в Америці, соціялістичної партії нема ані в політиці, ані в робітничому русі.

Проблема соціялістичних політичних партій зактуалізувалась у зв'язку з недільними виборами в Західній Німеччині. Еріх Олленгауер приїздив був навесні цього року до Америки, щоб переконати тутешніх керівників, що німецькі соціялісти — це ніякі вороги Америки й Заходу, і щоб бодай зневтралізувати американські кола, прихильні до Конрада Аденауера. Подорож Олленгауера скінчилась повною невдачею, бо кожного американського конґресмена й сенатора, кожного урядовця з державного департаменту мусить насторожувати концепція німецьких соціял-демократів — вихід з НАТО й скасування обов'язкової військової служби, щоб такими жестами прихилити Москву до справи об'єднання Німеччини. Недільні вибори доказали, що ця концепція не переконала також самих німців. Цікаво, чи німецькі соціялісти й далі триматимуться свого пацифістичного доктринерства, чи й далі віритимуть у можливість „зговорення" з Москвою на плятформі европейського пакту безпеки, чи й далі відстрашуватимуть німців проєктами націоналізації різних галузей промислу та торгівлі.

Німецькі соціялісти програли, але їх не можна леґковажити. Вони все ще є силою, яка репрезентує 9,500.000 голосуючих західніх німців, вони завжди є другою найбільшою політичною партією в Німецькій Федеративній Республіці. Так само другою найбільшою партією в Англії є „лейбуристи", які — за вислідами доповняльних виборів — мають поважні шанси перемогти в найближчих парляментарних виборах і прийти до влади. Найповажніше гасло консерватистів у боротьбі проти соціялістів те саме, що його вживали й німецькі християнські демократи: „Ніяких експериментів!" Правда, соціялісти при владі бувають завжди іншими, ніж соціялісти в опозиції. Але експерименти, що їх пропаґують соціялісти в усіх країнах для внутрішньої і закордонної політики, лякають всіх тих, які хочуть мати одностайний і сильний фронт всього вільного світу проти найстрахітливішого експерименту, яким є інтернаціональний комунізм на службі російського імперіялізму. І коли Москва наказала німецьким комуністам підтримувати у минулих недільних виборах соціялістів; коли Хрущов приймає у Кремлі голову закордонно-політичної комісії англійської Партії праці Бівена; коли комуно-китайський уряд пропаґує китайсько-японську „коекзистенцію" за посередництвом японських соціялістів, а Тіто з Гомулкою одверто проголошують потребу співпрацювати з усіми „силами соціялізму", вбачаючи в цій співпраці „шлях до перемоги міжнародного соціялізму" (читай: комунізму), то це фатальна рекомендація для соціял-демократів.

Мілена Рудницька

МОЛОДІ КАДРИ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ У ЗДА

2. Труднощі й перспективи

Наше громадянство мабуть не усвідомлює, з якими труднощами боровся і які перешкоди мусів перемогти гурт молодих українських науковців, щоб протоптати собі стежку у доволі ексклюзивний світ американської науки.

Поперше, проблема належного опанування англійської мови. Мало хто з наших висококваліфікованих інтелектуалів знав її в достатній для професорського звання мірі. Бож викладачеві, особливо викладачеві гуманістичних дисциплін, не вистачає знати мову добре, — він повинен володіти нею досконало. В практичних професіях, наприклад для лікаря чи інженера, мова є лише засобом порозуміння, але науковець і педагог, так само як письменник і журналіст, мусять орудувати мовою, мов прецизним, послушним інструментом, щоб передавати думки, ідеї, проблеми.

Подруге, майже всі адепти науки, які приїхали до Америки з европейськими дипломами, мусіли вступати наново в американські університети, при чому справа була не в нострифікації дипломів, а в повторенні студій. Нам відомі тільки три чи чотири випадки, де наші науковці пробилися в Америці на високошкільні посади, не перейшовши через тутешні університети в характері студентів. Бо правильний шлях до університетської кар'єри в Америці провадить не через габілітацію, а через рекомендації тих наукових закладів, де людина складає іспити і дістає ступінь доктора. Без рекомендації від американських професорів просто неможливо дістати посаду викладача. Треба теж взяти до уваги, що організація тутешніх університетів і методи наукової праці різняться значно від европейських. Щоб з ними познайомитися, наші кандидати на професорів мусіли самі, часто в немолодих уже роках, ставати студентами.

Зайва річ казати, що чим людина старша, тим важче їй вивчати досконало мову і тим важче повертатися на студентську лавку. Тяжче теж старшим, після повторення студій, дістати працю, бо в Америці є культ молодости, і першенство з-правила дають молодшим. Порівнюючи з американськими колеґами, майже всі наші люди почали свою наукову кар'єру на американській землі з більшим чи меншим запізненням. Це зовсім зрозуміле, бо через війну, скитання, повторювання студій тощо, вони втратили пересічно десять років життя. Деякі високошкільні посади резервуються для молодих людей до певної межі віку. Людей, що переступили цю межу, не приймають на становища, призначені для початківців, а без досвіду, набутого на таких допоміжних посадах, годі пробитися на вищі посади. Отже, запізнення в роках — це великий гендікеп для наших науковців.

Дальша трудність у тому, що українці не дістали тієї підтримки від своїх, що її мають науковці інших національних груп з давніми впливами в американському світі. Кожен був залишений на свої власні сили і міг покладатися тільки на себе. Візьмімо такий приклад. Відома річ, що з усіх віровизнань в Америці найкраще розбудоване шкільництво мають католики, і що зокрема католицькі каледжі й університети — це справжня гордість Католицької Церкви на цьому терені. Поверх 200.000 студентів навчаються в 250 католицьких високих школах Америки. Значний відсоток наших молодих науковців викладають в католицьких каледжах і університетах, але вони дістали ці посади без підтримки своїх католицьких кол.

Дивна річ, що, пробиваючись серед таких важких обставин, наші науковці в ЗДА не відчули потреби об'єднатися організаційними вузлами. Для взаємної допомоги, для обміну інформаціями й порадами, для захисту спільних професійних інтересів це було б дуже побажане. Також наші наукові установи не подумали про потребу згуртувати наші молоді наукові сили хоч би у формі секції в рамах своїх статутів. Але на це ще не пізно. З кожним роком прибуватимуть нам нові наукові сили з-поміж найталановитішої студентської молоді, і їх буде щораз більше, бо ця молодь, перейшовши нормально через американську середню школу („гай-скул"), не натраплятиме вже на ті труднощі, з якими боролися новоприїжджі.

Погляньмо вкінці на ту півсотню українських громадян з точки зору користи для них самих, для української науки й для української справи взагалі.

Щодо самих заінтересованих, то думаємо, що найкращою нагородою за всі труди є для них насолода, яку дає творча наукова праця. В тутешніх обставинах така праця і така професія — це дуже рідке щастя. Сумніваємося, чи хто з цих наших молодих науковців має банкове конто, і в майбутньому теж не зроблять вони маєтків, бо кар'єра професора університету не належить в Америці ні до рентабельних, ні навіть до впливових. Зате матимуть вони пошану серед українського громадянства, яке завжди високо цінувало науку і її працівників, завжди ставило культурні цінності вище від матеріяльних.

Для української науки, придушеної на рідних землях, це великий шанс, що вона знайшла собі притулок в Америці. Тоді як під совєтським режимом уся наукова діяльність стоїть під суворою контролею державного й партійного апарату, коли власне гуманістичні науки, особливо ж різні галузі українознавства, не мають змоги вільно розвиватися, в той самий час наші молоді науковці можуть в Америці вивчати й розробляти проблеми, для яких нема місця на Україні.

Діяльність українських молодих учених має теж велике політичне значення для української справи. Друкованими в англійській мові працями, викладами перед американськими студентами, публічними виступами на наукових зібраннях і особистими контактами з американськими науковими колами вони поширюють правильну інформацію про відносини на Сході Европи й про прагнення українського народу до волі. Це не є діяльність, розрахована на безпосередній ефект, але творення цінностей тривалої вартости і незалежних від політичної кон'юнктури.

Український загал мусить бути вдячний цьому гуртові молодих людей, які горять любов'ю до науки і які не дали йому погибнути в неприятливих обставинах. Бо вони для нас живий доказ, що в царстві духа український народ рівний наймогутнішим націям світу.

Л. Лиман

ДОВЖЕНКО — ЛЮДИНА

(2)

Описуючи людей, Довженко підкреслює їхню моральну й фізичну красу. Ось його враження з сільськогосподарської виставки:

„На виставці особливо цікаві були коноводи. Се запорожці. Один з картини Репіна абсолютно. Описати молодого велетня з розкішними вусами й прекрасними очима — зоотехніка І. К. Як делікатно він потєнював, якою прекрасною українською мовою, з яким тактом, скільки м'якости, властивої здоровим людям..."

А ось опис звичайного робітника:

„Не знаю автора, який міг би зіграти його образ, зовні він похожий на дядька з тієї породи, що може розсмішити мертвого, сам не моргнувши оком. Він схожий на українського коміка - простака. Але це зовнішність, не більше. А внутрішнє — се щось абсолютно протилежне. Він діловитий, весь у думках, весь безупинно у стані ділового замислення, з виразом такого внутрішнього спокою, якого я ніде ні на кому не помічав ще. Як він слухає когось чи як він розмовляє! Тихо так, що далі вже не можна... Рухи його повільні і абсолютно гармонійні. Український характер у ньому втілений в незайманій якійсь чистоті". (17 жовтня, 1952).

„Одвідав у старій Каховці сільськогосподарську виставку. Господарі навільноцв абсолютно байдужі до одвідувачів, навіть одвертались. Чисто національна ознака нелюбови до всього показного, виставочного". (7 вересня, 1952).

III.

В записках Довженка особливе місце займає Дніпро. Для нього — це улюблена ріка, джерело сили і надхнення. Він творить їй величну молитву.

„Я дивлюсь на сіросиній Дніпро, слухаю плескіт хвиль. Нічого дорожчого у світі немає для мене. Я не хочу вже і нізащо не розлучуся з моєю рікою. І якщо судилось мені зробити ще щось красиве і велике в житті, то тільки на її берегах ласкавих і чистих... Як багато хочеться мені сказати про любов до ріки моєї рідної, ясної... Кланяюсь тобі за ласку, за багатство, що дала ти моєму серцю. Що, дивлячись на тебе, роблюсь я добрим, людяним і щасливим, що можу любити тебе все життя, річко моя, душа мого народу". (15 жовтня 1952).

„Од виноградника до Дніпра одкривається величний героїчний простір, панорама лісів... Скільки краси! І я глибоко щось відчув і зрозумів з далекого минулого. Чому саме прозвали її Січ-мати і Великий Луг-батько, що привертало серця воїнів, що імпонувало їх мужнім щедрим поетичним войовничим душам або що створювало оту душу, ту національну психіку минулого за всіма законами впливу на людину зовнішнього оточення... Яким великим серцем треба володіти, яким високим і тонким пером, якими широкими пензлями, щоб змалювать нащадкам востаннє велику картину минулого рідної землі". (11 жовтня, 1952).

„Люблю Дніпро — велику річку мого народу, чисте ласкаве повітря, ясне небо, і широту у всьому, і стриманість в пейзажі, і величавий спокій. І ніде мені так не хотілося б так жить, як тут, на чудесному рідному березі... Все в золоті, а Дніпро, що був два тижні темносинім, сьогодні став срібним". (12 вересня 1954).

IV.

Далі червоною ниткою проходить мотив України.

„Заснув я в теплій хаті в тиші. На душі в мене повнота, і спокій, і мир. Я щасливий, що я дома. Все, що мене оточує тут, дороге моєму серцю найменша річ, найменший звук. Се все моє з далекого дитинства, моїх батьків, дідів і кожне згідно силі речей, яка його створила, зі зброєю в руках, чи з плугом... Прокинувся дуже рано на світанку. І так же, як, засипаючи, думав, що лежу біля самого серця вітчизни моєї, з такою ж думкою і почуттям проснувся". (Жовтень, неділя, 1952).

„Як душу свою можна очищати і звеличувати в споглядінні просторів, великих, урочистих! Як було не народжуватися тут велетням духу, поетам воєн, оборонцям вітчизни! Коли світ твій такий красивий і такий високий одвічний дух мужности грає на просторах на невидимих своїх струнах. Клянусь тобі, рідна моя земле". (13 жовтня, 1952).

„В літаку. Над Дніпром лечу, над степами без кінця і краю. Сльози радости не можу стримати. Україно, Дніпре, щастя моє! Яка ж ти красива, яка величка земле моя! Скільки багатства в тобі, скільки людської краси! Краю мій, який щасливий я, що пролітаю над тобою, що мої очі втопають у розкоші твоїх далеких обріїв, у дніпрових водах, у білих селах на його берегах..." (2 листопада, 1952).

„У Києві. Чарівний незабутній день. Ясне небо голубе. Тепло і стільки ласки в повітрі, стільки милости в деревах у пожовтілім листі, у вербах над глибоким ставком, у квітах на чистому синьому тлі. Стільки добра і душевної чистоти, усього, що тільки не зустрічалося мені сьогодні. Добра так багато, такий я багатий, такий розчулений і зворушений і піднесений духово, яким давно себе не почував. Кому і дякувати, не знаю... Україно моя... Як друзі мене вітали, як мені було тепло і радісно з ними, з моїми рідними братами і сестрами. Я повернувся на Вкраїну. Україно, рідна моя земле, радість моя..." (4 листопада, 1952).

На кінець подамо характеристику Довженка, дану Максимом Рильським:

„Незмінне враження, яке справляв Олександер Петрович на кожного, хто бачив його вперше, було: яка обдарована людина! При цьому інколи й не знали, в якій саме галузі ця людина працює, а от враження надзвичайної обдарованости виникало зразу. Він таки й не зовсім укладався у рамки своєї професії... коли він розгортав перед вами свої пляни реконструкції міст, зокрема такого улюбленого ним Києва, свої проєкти серії пам'ятників в історичних місцях України, де для нього все жило — і похмурий отаман Сірко і уявлений Гоголем Тарас Бульба... ви могли подумати, що перед вами блискучий архітектор і скульптор... Він міг вам здатися і велетенського розмаху інженером, і глибоких знань агрономом..." (Р. Україна, 27-го січня, 1957).

Кінець.

Осип Зінкевич

СПРАВА УКРАЇНИ НА ОБГОВОРЕННІ МІЖНАРОДНОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО КОМІТЕТУ

В листі - апелі з 6 серпня ц. р. інформується про осяги українців на 16-ій Олімпіяді в Мелбурні та про бажання деякої кількости з них, які висловлювались перед представниками УОК за відокремлення України на наступних Олімпіядах. „Змаг України до окремішности, — пишеться в листі, — виходить також з інших факторів: поперше зі статусу України, згідно з яким вона формально є незалежною республікою Совєтського Союзу і незалежним членом Організації Об'єднаних Націй".

В листі ставиться вимогу до президента МОК, щоб він поставив питання сепаратної участи України в Олімпійських Іграх 1960 р. на порядок нарад Конференції МОК в Софії. Але якщо б ця Конференція не могла знайти дефінітивної і позитивної розв'язки, тоді УОК ставить вимогу, щоб:

„1. Міжнародний Олімпійський Комітет покликав до життя спеціяльний Комітет, у склад якого входив би також представник нашого Комітету, що мав би зайнятися докладним простудіюванням цієї справи в її різних аспектах, зокрема: (а) дослідив документальний матеріял, який відноситься до становища організованого українського спорту під російсько-совєтським режимом; (б) ствердив вимогу української спортової молоді, яка бажає, щоб Україна брала незалежну участь в олімпійському русі; (в) зробити натиск на Москву, щоб вона зняла заборону уряду СССР супроти України й інших неросійських націй, які включені в Совєтський Союз — займати незалежне становище в міжнародних спортових справах, і (г) пред'явив висліди своєї праці і рекомендації на чергову конференцію МОК. 2. Щоб, не зважаючи на це, Міжнародний Олімпійський Комітет надав Українському Світовому Комітетові в Справах Спорту статус Олімпійського Комітету, „нон резидент", з правом діяти, як морально уповноважений речник і представник спорту України перед МОК, який бореться за свободу; до того часу, поки не буде створений вільний і цілком визнаний Український Олімпійський Комітет, що міг би спонзорувати незалежну українську команду на Олімпійських Іграх. 3. Щоб, коли МОК надасть такий статус нашомуКомітетові, наш представник міг брати участь в усіх конференціях МОК, як обсерватор".

В іншому місці листа пишеться: „Ми вповні свідомі того, яка велика відповідальність лежить перед Міжнародним Комітетом — найвищим у світі авторитетом міжнародного спорту. Ми вважаємо, що ця велика відповідальність повинна включити також оборону права націй і поборювання нерівности та дискримінації в міжнародному спорті, звідки вона не походила б. Сталося так, що ця нерівність і дискримінація в спорті дуже широко застосовується комуністичною Росією в її практиці супроти не-російських націй, які вона окупує, як Україна, Білорусь, Литва, Латвія, Естонія, Грузія і ін. І якраз в цьому випадку це зобов'язує Міжнародний Олімпійський Комітет використати свій великий авторитет в обороні цих окупованих Росією націй і допомогти їм, згідно з законом, увійти чесно в коло вільних народів в Олімпійському Русі. Наша акція має завдання зактивізувати це питання і добитись права для цих націй мати свої власні Олімпійські Комітети і самостійно брати участь в Олімпійських Іграх".

Однорічні постійні заходи Українського Світового Комітету в Справах Спорту і цей останній лист - апель викликали дуже скору реакцію в Міжнародному Олімпійському Комітеті. Листом з 12 серпня ц. р. президент МОК п. Аверi Брундеж повідомив, що всі ці питання будуть стояти на порядку нарад найближчого засідання МОК. Пан Авері Брундеж в є воєму листі ствердив: „Ваша найсильніша точка є те, що Украіна — незалежний член Об'єднаних Націй. На жаль, ми дотепер не чули ще нічого з цієї країни". Це ствердження найвищого олімпійського авторитета доказує ще раз, що Совєтська Росія не лише не підносила цього питання в МОК, але й забороняє, щоб його ставила сама Україна. Хоч президент А. Брундеж пише, що „ми дивимось на ваш апель симпатичними очами", все ж він не закриває, що ця справа надзвичайно складна і тяжка до розв'язання.

Канцлер Міжнародного Олімпійського Комітету п. Отто Маєр (Швайцарія) в своєму листі з 11 серпня ц. р. пише: „Я читав його (апель-лист) з великим інтересом, і немає сумніву, що п. Брундеж поставить це питання на порядок нарад нашої конференції в Софії у найближчому вересні".

Довший лист написав дуже авторитетний член Міжнародного Олімпійського Комітету інж. Марте Р. Гомез (Мехіко), датований 23 серпня ц. р. П. Гомез, який є рівночасно президентом Мехіканського Олімпійського Комітету, пише: „Особисто я вважаю, що Україна, як велика країна, повинна бути репрезентована на наступних іграх під своїм власним прапором і кольорами... Це визнання (себто України в МОК — ОЗ) має бути вимагане в межах України і українцями, які живуть в тій країні. Це є, мабуть, найтяжчий шлях, але в моїй опінії — одиноко можливий".

Ці відповіді і таке становище компетентних у цих справах олімпійських особистостей дуже промовисті. Своєю конкретною працею і об'єктивною аргументацією УОК здобув багато прихильників для української справи і вже сьогодні можна бути певним, що скоріше чи пізніше, а Україна напевно стане самостійним членом МОК і братиме сепаратну від Росії участь в Олімпійських Іграх.

Праця УОК ще не закінчена, дотеперішня праця — це був крок вперед, але це ще не був великий успіх. УОК плянує цілий ряд нових заходів і нових акцій, які напевно внесуть багато нового в життя нашої спільноти та в українську справу в загальному. Сьогодні стало ясно, що самому УОК, без всесторонньої моральної і матеріяльної підтримки всього нашого громадянства, буде осягнути важко те, чого ми прагнемо всі.

● Біля міста Олумуица (Ольомуц) в Чехії, відомого своєю славною броварнею, швидкий потяг наїхав на стації на вантажний потяг. 15 осіб згинуло, 26 ранено.

Короткі Вістки

● Республіканський сенатор Прескот Буш із Коннектикату заявив, що демократи критикуючи Айзенгавера за нерішучість в справі об'єднання школи в Литтел Року, тим самим хочуть приховати розходження, яке панує між ними в справі шкільної інтеграції.

● Засуджена на 5 років тюрми совєтська шпигунка Мира Собел просить суд зменшити їй кару, бо вона, мовляв, грала меншу ролю в шпигунській сітці і діяла як дружина Джека Собла (також шпигуна), а жінка „повинна слухати чоловіка".

● У стейті Ню Йорк значно подорожчало молоко. Щоб зменшити його ціну, пропонують продавати молоко цілими ґальонами, а не літрами, бо тоді заощаджуватиметься на посуді. Проте, молочарні не спішаться здійснювати цю пропозицію.

● У деяких південних стейтах білі учні й студенти протестують проти того, щоб негритянські діти вчилися разом із ними, одначе до чисто негритянського каліджу в Ноксвіллі вписалися два білі студенти.

УСПІХ ІГОРЯ М. ПРОЦІНСЬКОГО

Ігор Мирослав Процінський, син Володимира й Емілії Процінських, народж. 18 квітня 1939 року у Львові. Приїхав до Америки, маючи 10 років і з 1953 р. почав учитися в Гонзага

Ігор М. Процінський

Гай Скул у Вашинґтоні (столітня школа оо. Єзуїтів). На протязі тих чотирьох літ здобував завжди перші місця в науці і в студентськім житті був членом студентської ради і керівником спортових дружин. Закінчивши з відзначенням школу, дістав чотирорічну стипендію на інженерію в університеті Джорджа Вашинґтона. З-поміж 120 студентів його успіхи увінчалися ще одним важливим відзначенням і прізвище його буде вирите на пропам'ятній мідяній таблиці на стіні в голі цієї з великою традицією столітньої єзуїтської школи.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ
ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

З НАШИХ БУДНІВ

НА УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ

На цьогорічному моєму літ-дорібку лежить одна чорна пляма, яку хочу тепер змазати. Писав я про різні несотворені випадки, а ще досні ні разу не відмітив жадного національного пікніку.

То ж хочу описати вам великий, або іншими словами „Гранд Пікнік", що його влаштував минулої неділі 64-ий Відділ Союзу Українок на „Українському Селі".

Хоч і називався він „Гранд Пікнік", проте жадної ґранди я там не бачив, крім цього, що вдень сильно дошкулювала спека, а ввечорі спацифікували нас комарі. Поза тим імпреза стояла на високому культурному рівні і хоч поліційне авто було на площі, то поліція не мала кого викидати з неї і даремно, гадаю, пані комітетові так щедро кормили поліцаїв смачними голубцями.

За що спеціяльно хвалю славний 64-ий реґімент, то за те, що на їх пікніку не відзначувано жадного 500-ліття, 300-ліття, а, навіть, 10-ліття. Тому теж, слава Богу, відпали урочисті промови, привіти, схвалювання резолюцій і дефіляда. А хто вже конче хотів робити дефіляду, чи променаду, той брав дівчину під пахву і йшов на прохід у лісок.

Концертова частина проходила, переважно, в барі, де виступали різні славні співаки з Нюарку та з околиці, які не тільки голосно співали, але й самі собі диригували, вимахуючи чарками. Але тут обійшлося все культурно і не було потреби виклипати амбулянсу.

Не було теж тяжких випадків під час футбольного змагу „олд-боїв" Ню Йорк — Трентон. Зрештою, на місці, в рядах змагунів, увихалися пп. доктори Диньо і Якимів, а пан доктор Воєвідка виступав, цим разом, як суддя. Я знав, що д-р Воєвідка прекрасний спеціяліст у своїм фаху (хоч я не був ніколи його пацієнтом) — але не знав я того, що він так знаменито вміє свистати! Хай сховається старокрайовий кондуктор від „колії"!

Не диво, що під опікою свого судді Ню Йорк загнав Трентонові три „баняки" до воріт, і нічого не помогло, що в їхній команді виступали такі артисти, як Самокішин і Ламніка, а Роман Левицький старався впіймати пропущені м'ячі у свій новий капелюх.

От, шкода мені милих пластуночок, які мусіли будувати різні скомпліковані вежі і грати відбиванку, а не мали часу натанцюватися досхочу. За те голодний на красу головічий рід мав, як то кажуть, на що подивитись.

Все жіноцтво на командних постах працювало важко і в поті чола, чи то при касі, чи в кухні, в буфеті, чи при фантовій льотерії. Ну, найкращою нагородою за їх піт і труд буде вдячність дітей залишенців в Европі, якими опікується 64-ий Відділ.

Кожний пікнік, з ґрандою, чи без ґранди, має до себе те, що коли розгориться забава надобре, тоді треба пакувати до „беку" недоїджені кури і їхати додому. От, тоді то починається в темряві вечора рух і метушня: всі себе шукають і не знаходять. Мами шукають дочок, жінки — чоловіків, чоловіки — жінок, а шофери пасажирів...

А ліс — стоїть і мовчить, тільки дрібні зорі моргають загадково на небі, ніби хочуть сказати, що знають багато пікнікових секретів, але не можуть їх зрадити.

А Няко Гірняк вже десятий раз грає „останній" танець і не можна його скінчити. Десь, за стодолами, затягнули хлопці пісню: „Подай, дівчино, руку на прощання". Ніби таки справді на українському селі, в тиху, українську ніч...

Ікер.

• ПРАЦЯ • • HELP WANTED MALE •

ДОСВІДЧЕНІ МУЖЧИНИ
як
Cabinet Polishers Burning In
40 годин тижнево, плюс 10 надчисельних годин по 1½ "pay".
Ясна, провівна фабрика.
Добрі умовини праці.
Постійна праця.
Голоситись зараз:
LAICO TERMINAL WAREHOUSE
Industriai Road
CARLSTADT, N. J.

ЗАГ. КУХОННІ ПОМІЧНИКИ
до миття посуди і прибирання
Голоситись особисто
від понеділка до п'ятниці
THE HEARTH RESTAURANT
9058 Palisade Ave., North Bergen
New Jersey
Питайте за Mr. Kilkenny або Mr. Ewart.
Не телефонувати

МОЛОДІ МУЖЧИНИ
(у віці 18 до 25 років)
ПРАЦЯ ПРИ ПАКУВАННІ
1-ша зміна: 7:30 рано до 4 п. п.
2-га зміна 4 п. пол. до 12:30 дня
Голоситись в бюрі фабрики на партері
40 COOPER SQUARE, N Y City
(близько ASTOR PLACE)

Автомобілеві
МАЛЯРІ і РОБІТНИКИ ДО МЕТАЛЮ
Досвідчені
DAN ZEMAN
5637 Hudson Boulevard
North Bergen, N. J.

ДО ПОЛІШУВАННЯ МІДІ
Досвідчені.
Голоситись:
1330 Grand St.
Hoboken, N. J.

МЕХАНІК ДО КИЛИМІВ
Висока платня.
Гарантія праці впродовж цілого року.
Голоситись повинні тільки відповідні.
HOUSE OF CARPETS
Route 17, Paramus, N. J.
CO 1-0444

• BUSINESS OPPORTUNITY •

BAR & GRILL
давно заложений бизнес. Прекрасна нагода. З уваги на недугу мусить продати. Приступна ціна. WHITE EAGLE BAR 1348—1st Ave. (близько 72-ої вулиці) New York. RE 4-9543

BAR & GRILL
Прекрасна нагода. Гарне положення. Williamsburg, Brooklyn. Добрий ліз. Продається з уваги на смерть в родині. Помірна ціна. Телеф.: EV 4-9407.

• PROFESSIONALS •

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St., New York City

Dr. JOZEF SAMOSTIE
Лікар з Варшави лічить гострі і хронічні недуги головіків і жінок, також небезпечні шкірні недуги і загальне ослаблення. Гемороїди і жиляки, без операції. Бадання крови до шлюбних свідоцтв.
X-Ray і Flurescope.
Години: 10 рано до 6:30 — понеділки, середи і суботи.
Лікування жіночих недуг.
220 E. 12th St., New York
(між 2-3 Еве.).

• MISCELLANEOUS •

Якщо маєте діло в справах
МОРТҐЕДЖУ
зверніться до нас
RICHTER & KAISER, Inc.
164 Remsen Street,
Brooklyn 1, N. Y.
MAin 5-2264-65-66
Adjacent to "Ave Maria" Shop.

ШИТТЯ НА МІРУ
і поправки.
Ціни знижені до "Labor Day"
KOSKI TAILORING CO.
Adolph Wirkkula — власник.
1425 3rd Ave. (81 St.)
New York 28, N. Y.
REgent 7-0554

• RESTAURANT •

GRIPSHOLM RESTAURANT, Inc
324 E. 57th St.
New York 22, N. Y.
Найкраще шведське "Smoergasbord".
Перекуски, — коктейлі, — обіди
Охолоджено.
PL 9-6260

Повний обід від $2.85. Бенкети на 10-1.000 осіб. На бажання приватні залі. Спеціяльне меню на групові обіди, прийняття, весілля і т. д. Ревія-танці. Перекуски від полудня до 3-ої год.
CARL HOPPL'S — VA 5-6035
Valley Stream Park Inn.
Merrick Rd. Valley Stream, L. I

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED FEMALE •

ГОСПОДИНІ-КЕЛЬНЕРКИ
до найновішого і найкращого ресторану в Ню Джерзі
голоситись особисто
від понеділка до п'ятниці
THE HEARTH RESTAURANT
9058 Palisade Ave., No. Bergen
NEW JERSEY
Питайте за Mr. Kilkenny або Mr. Ewart. Не телефонувати!

ОПЕРЕЙТОРКИ
до роблення дуплікатів при перкалевих спідницях.
Тижнева праця впродовж цілого року. Мусять говорити дещо по-англійськи.
Голоситись по 2-ій по полудні
POLLY MODES
395 Broadway (near Canal St.)
NY C, WA 5-2443

WRAPPERS
(у віці 18-35 р.)
1-ша шифта 7:30 р. — 4 п. пол
5 днів — 40 годин в тижні.
2-га шифта 4 п. пол. — 12 веч
5 днів — 37½ год. в тижні
Голоситись в бюрі фабрики:
Street fl. — 40 Cooper Square — Near Astor Pl.

• РІЗНЕ •

SARKA Company
48 E. 7th St
New York City
Телеф.: GR 3-3550
ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ

• REAL ESTATE •

CORONA-ELMHURST area,
42 Ave. pir 99th St.
Стилево збудовані тапестровані муровані нові 1-род. доми, 1 переїздна зона (3 бльоки від Junction Blvd. IRT Sta.). 6 кімнат, 1½ лазнички. Близ. шкіл, церков, крамниць. Газ. пар. огрівання. 25 р. мортґедж. Умови.
HYLAND REALTY
WH 3-3162 NE 9-9509

RIDGEWOOD
2 НОВІ 2-РОДИННІ ДОМИ,
кожний має ґараж на 2 авта, розбудований підвал
Tel.: EV 6-1355 або EV6-0984

MASPETH, L.I.
HILLTOP HOMES
БУДІВНИЧИЙ
J. FRANZONE
НОВІ СОЛІДНІ З ЦЕГЛИ 2-РОДИННІ ДОМИ
близько
КОМУНІКАЦІЇ, КРАМНИЦЬ, ШКІЛ.
ДВА УЛЬТРАМОДЕРНІ 4½-КІМН. АПАРТМЕНТИ
- Просторі вітальні
- Присмні їдальні
- Модерні стилеві кухні
- 2 гарно викладані спальні
- Голливуд. кахл. лазнички
- Газ. огрів. гарячою водою
- Weltbilt Deluxe пальники.
- Ґаражі
- Позаду вел. площі до забави
- Кімнати до забав в підвалі
- Багато інших ощадностевих особливостей вкл. з венецькими заслонами.

ВІДКРИТО ЩОДЕННО:
10 рано — 6 по пол.
в СУБОТИ і НЕДІЛІ:
10 рано — 8 вечора
ОГЛЯДАТИ:
69. STR. і 52. RD.
Також
ДОМИ В JACKSON HEIGHTS
72 STR. і DITMARS BLVD.
TELEPHON: RA 6-8527

SUNNYSIDE, L. I.
Напів відокремлений мурований лег. 3-род. дім, прав. дозвіл на 3 & 5. Ґарадж на 2 авта, всі мосяжні рури, нове газ. огрівання, соснова кухня, багато особливостей. Жадає — $ 23,500.
50-58, 41st St.
ST 6-2096

• MISCELLANEOUS •

FLUSHING IMPORTED CARS
135-09 Northern Blvd.
Flushing, L. I. — FL 3-0200
повідомляє про відкриття найбільшого центру заграничних і спортових авт в North Queens.
Цілий час 6 механіків.
Телефонуйте до нашого інженерного відділу для перемоделювання спортового авта та спеціяльних перегонових авт.

VOLKSWAGEN
Доставa місцева і за океан.
CHARLES J. WEIS, Inc.
215-22 Jamaica Ave.
Queens Village, Long Island
HOllis 4-2929

• RESTAURANT •

BRONCO CHARLIE'S
ORIGINAL LOG CABIN — RESTAURANT
Montauk Highway — OAKDALE, L. I., N. Y. — SAyville 4-1132
Печеня на дико з барабоняними книдлями.
Половина порції для дітей. — Коктейлі.
ВІДКРИТО ЦІЛИЙ РІК

Знана Ювелірна Крамниця
І РАДІОТЕХНІЧНИЙ ІМПОРТОВИЙ СКЛАД,
добре відомий серед української публіки.

KARS
JEWELERS
218 East
14th Street
New York 3,
New York
Tel.: GR 3-5875

Тризуби з 14 кар. золота.

Артистично виконані медалики, власної фабрикації, 14 кар зол., $2.95, $3.95 $5.95.
Висилаємо також поштою.

Тількищо одержали з Німеччини відомі коротко-хвилеві комбіновані **РАДІЯ** з автомат. ПАТЕФОНОМ на 12 пластинок, найменшого розміру в прекраснім магоневім викінченні, фірми TONFUNK з ґарантією відбору европейських станцій — **ціною тільки $169.95.**

Німецькі імпортовані **АНТЕНИ** для відбору короткохвилевих передач — **ціною — $ 7.95.**

Фірма KARS є одинокою в Ню Йорку, що має на складі **ВСІ МОДЕЛІ** та в найбільшому виборі столові і комбіновані короткохвилеві радіоапарати: **Telefunken, Blaupunkt, Grundig, Ambassador Nordmende — по найнижчих цінах від $ 59.95.**

Маємо на складі всі ЧАСТИНИ та ЛЯМПИ, а репарації виконується на місці досвідченими фахівцями.

Великий вибір **ПАТЕФОНІВ** американських та імпортованих — правдиве HI-FI.

ТЕЛЕВІЗОРИ: RCA, General Electric, Emerson, Travler — також в кольорах.

Представництво фірми **OMEGA** — найновіші моделі у великому виборі.

Найбільший вибір **ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ** з 14 і 18 кар. золота, ручних виробів з бурштину, коралів та найліпших швайцарських **ГОДИННИКІВ:** Longines, CYMA, Doxa, Paul Buhre, Tissot, Schafhausen та багато інших, які ми самі імпортуємо.

Наша годинникарська і ювелірна працівня рекомендована фірмою Omega.

Оригінальні частини для репарацій.
Направа і чищення годинників з писемною ґарантією.
Всі направи виконується в наших майстернях на місці.
Великий вибір **ФОТОГРАФІЧНИХ АПАРАТІВ.**
Імпортовані портативні **МАШИНКИ ДО ПИСАННЯ** від $ 49.95.
Німецькі пера PELICAN — від $ 7.95 і більше.
ҐАРАНТІЯ НА ВСІ ТОВАРИ.
Жадайте каталогів — виконуємо поштові замовлення.
На бажання продаємо на догідні сплати.
Крамниця відкрита кожного дня від 9-ої рано до 9-ої веч.

УВАГА! Повідомляємо, що ми не висилаємо жадних листів з купонами. Продаємо першоякісний товар, по найнижчих цінах і це є наша найкраща реклама.

УВАГА! УВАГА!
В неділю, 22-го вересня 1957 р.
— відбудеться —
Величаве
ВІДКРИТТЯ НАШОЇ ФІРМИ,
яку засновано для
ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
до всіх частин Европи.
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.
(LICENSED by U. S. S. R.)
135 WEST 14th ST. NEW YORK CITY
Tel.: CHelsea 3-2583

Кожний клієнт, що висилатиме пакунок в неділю, 22-го вересня через нашу фірму, ОДЕРЖИТЬ ВАРТІСНИЙ ПРЕЗЕНТ для своїх кревних чи приятелів в Европі;

Висилаючи пакунок-дарунок своїм кревним, зробите їм велику приємність на Різдво.

СКОРА ВИСИЛКА І ҐАРАНТІЯ ДОСТАВИ.
НАШЕ МОТТО: особливо уважне й ввічливе ставлення до клієнтів.

В неділю, 22-го вересня, наше бюро буде відкрите: від 9-ої рано до 5-ої по полудні.
Щоденно: від 9-ої рано до 6-ої по полудні.
В чергові неділі: від 9-ої рано до 4-ої по полудні.

General Parcel одержав спеціяльний дозвіл від „Інтуриста" на безпосередню висилку пакунків.

За інформаціями телефонуйте:
CHelsea 3-2583.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

10,000,000.00 майна
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в найбільшій
УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЧІЙ КАСІ
The PARMA SAVINGS Co.
(раніше: The Ukrainian Savings Co.)
Рік основання 1915

Кожне конто обезпечене на $10,000.00
платимо 3½% відсотків

Приймаємо ощадності з усіх стейтів ПОШТОЮ
Пишіть по інформації

Main Office
5839 RIDGE ROAD
PARMA 29, OHIO

Ukrainian Office
2190 PROFESSOR STREET
CLEVELAND 13, OHIO

► ПІДДЕРЖУЙМО СВОЇ ПІДПРИЄМСТВА ◄

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виготовляє на замовлення нові футра та переробляє уживані футра по найновіших фасонах.

ЖАКЕТИ
НАКИДКИ
СТОЛІ

ПРИСТУПНІ ЦІНИ.
•
ДОГІДНІ СПЛАТИ.

КУНИЦІ
КАМІННІ
І ЛІСОВІ
МІНКИ
СОБОЛІ

J. WUJKIW, Inc.
MFG. FURRIES
111 E. 7th St., NEW YORK 9, N. Y. — Tel.: SPring 7-8710

ШКІРА — вже опакована! — Купіть і шліть Вашим Рідним в Европі.

Купуйте прямо по гуртовій ціні. Одержите найкращу шкіру на верхи і золі, яка є в нашій країні, по гуртовій ціні. — Замовляйте спеціяльні ПАКУНКИ з ШКІРОЮ (великий розмір) в яких є матеріяли на верхи, золі, футрівка і шкіра до викінчування. — Чорний колір.

ШКІРА НА ВИСОКІ ЧОБОТИ — Ціна шкіри, яку висилаємо до Вас: 1 пара $13.00; 2 пари $25.00; 3 пари $35.00; 4 пари $45.00 — Ціна шкіри з висилкою до Европи вкл. пошт. оплату, мито і пересилку: 1 пара $32.00; 2 пари $50.00; 3 пари $67.00; 4 пари $82.00.

Ми можемо висилати спеціяльні пакунки з шкірою прямо до Европи, через аґента з дозволом в нашому місті. Ціни включають всі митні оплати, всі кошти пересилки і контролі та забезпечення ґарантії достави.

Замовляйте сьогодні або зайдіть оглянути.
• Відкрито цілий день в суботу •
CONNECTICUT LEATHER CO.
75 Windsor St., Hartford, Conn. — Телефон: Jackson 2-2251

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!
► У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА ◄
КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.

- Висилаємо поживу, одежу, суконні, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим!
- Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шости тижнів. Посилки вислані повітряною поштою, будуть доручуватися протягом 7-10 днів.
- Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилки пакунків і доручення ґарантується.
- Всі посилки повнотою оплачується тут, включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ
від 9-ої год. ранку до 6-ої год. вечора.
В СУБОТУ від 9-ої ранку до 4-ої год. по полудні.
PACKAGE EXPRESS CO.
314 MARKET Street NEWARK, N. J.
Зверніть увагу на нову адресу!
Tel.: (Newark) MItchel 2-2452
(Біля Пенсилвенія стації в місті Нюарку).

ЛІКИ і ХІРУРҐІЧНИЙ ВИРЯД
► НАЙВІДПОВІДНІШІ ДАРУНКИ ◄
(Rimifon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Orinase (diabetes).

Еластичні панчохи — бандажі на пропуклину — пояси на усунення жолудка — і все потрібне для домашньої аптечки.

◆ ВИСИЛАЄТЬСЯ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ ◆
МИТО ОПЛАЧУЄТЬСЯ ТУТ ● ҐАРАНТІЯ ДОСТАВИ.
• СПЕЦІЯЛІСТИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ РЕЦЕПТ •
Пишіть, або телефонуйте:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street, NEW YORK CITY
Tel. OR 7-5980

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ
МУЖЕСЬКОЇ і ЖІНОЧОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ **„ДІЯДЕМ"**
ПРОДАЄ — товар найкращих американських фірм по найдешевших цінах.
◆ ВЕЛИКИЙ ВИБІР ШТАНІВ. ◆
Манжети і поправки виконується на місці — ВЕЗПЛАТНО.
В цьому самому приміщенні КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ ВОЛОДИМИРА ЗАКЛИНСЬКОГО
виконує на замовлення ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ одяги (костюми і плащі).
БУДИНОК: УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140 — 2nd Ave, N. Y. C. SP 7-5926

ECONOMY Українська Ювелірна Крамниця
JEWERLY COMPANY, Inc.
335 E. 14th St., New York City, Tel.: GRamercy 5-7430
ПЛАТИМО $ 20.00 за Ваш старий годинник, без огляду, в якому стані, при ЗАКУПІ годинника BENRUS.

Прим.: Автоматичний, водонепроникливий, 17 каменів годинник — ціна	$ 49.95
Ваш годинник	20.00
Остаточна ціна	$ 29.95

Ділимося з Українськими Організаціями й Громадянством сумною вісткою, що в ранніх годинах, дня 17-го вересня 1957 року, по довгій та тяжкій недузі, помер у Клівленді б. член Леґіону УСС, б. шеф канцелярії Ґуберніяльного Правління Холмщини, Полісся й Підляшшя, б. секретар Дипломатичної Місії УНР у Варшаві, б. секретар Міністерства Закордонних Справ УНР та відомий діяч Рідного Шкільництва в Україні

Кость
ЄЗЕРСЬКИЙ-ОЗЕРЯНЕЦЬ

на 66-му році життя.

ПОХОРОНИ Покійного — в СУБОТУ, 21-го вересня 1957 р., о год. 11-ій перед полуднем, із похоронного заведення М. Колодія — при Вест 14-ій в Клівленді.

ЖАЛОБНА БОГОСЛУЖБА — в церкві св. Апп. Петра й Павла — при Вест 7-ій, о год. 11:30.

ПАНАХИДИ були відправлені в пох. заведенні М. Колодія: в середу, 18-го; в четвер, 19-го та в п'ятницю, 20-го вересня.

До участи в тих жалобних обрядах просять —
ТОВАРИШІ ЗБРОЇ

З Батьківщини дійшла до нас сумна вістка, що в жовтні минулого року, помер у Станиславові
НАШ БРАТ
бл. п. МАРІЯН ЗАЛЕСЬКИЙ
ст. асесор Дирекції Залізниць у Станиславові, був. член українських товариств, зокрема жертвенний працівник Кружка „Рідної Школи" у Станиславові.

Хай рідна земля поневоленої Батьківщини, буде Йому легка!

Брати: ТАДІЙ і ОСИП з Родинами

ХВОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ

НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ
ЗАЖИЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ ЗІЛЛЯ Д-РА Н. МІЛЛЕРА,
а вже завтра почуєтесь ліпше

Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природнім виді, так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.

Всі, що хворіють на недугу шлунка, як квасн шлунка, гази, запір, нестравність, відбивання, завороти голови, біль у крижах, короткий віддих, жіночі недомагання, гемороїди, ревматичні болі, цукрицю й інші недомагання, повинні ще сьогодні зажити зілля Д-ра Міллера, п. н. „J. M. L. Herb Compound #6" а вже завтра почуються ліпше.

Зілля це повинно находитися як перша поміч у кожній хаті.

Ціна одної пачки враз з поштовою пересилкою $6.85. Якщо бажаєте зробити своєму приятелеві вартісний дарунок, тоді дві пачки тільки $10.00 з пересилкою.

Пишіть зараз, долучуючи чек або Моней Ордер, на адресу:
THE MILLER CO. INC.
Dpt. 41, 790 Broad Street
Newark, N. J.

НОВЕ БЮРО ПЕРЕСИЛКИ ГРОШЕЙ
до всіх частин Сх. Европи.
Повна ґарантія — Офіційно
100 рублів $10.00
Оплати пересилки за переказ $5.00.
Найбільше можна вислати на один переказ $50.00.
Але Ви можете висилати переказів стільки, скільки хочете.
GRAMERCY
744 Broad St., Newark, N.J.
Licensed & Bonded by N. J. State Banking Commission

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

• РОЗШУКИ •

Шукаю за своїм двоюрідним братом **ВАСИЛЕМ МИХАНІВ (КОТОВИЧ)**, село Віле, пов. Перемишляни, якого німці забрали на працю в Судетенлянд. Хто знав би щонебудь про його долю, або він сам, прошу повідомити мене на мою адресу:
ZWARYCZ L.
71½ Fifth St.
Elizabeth, N. J.

Пошукую **ЯРОСЛАВА КОПАЧА**, який працював, як кравець в м. Грац і Лібенав в Австрії. В 1948 р. виїхав до Канади, а тепер має перебувати у ньюйоркському стейті. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситися на адресу:
Stephen KLISZCZ
316 Harrison Street
Elmira Heights, New York

Пошукую **СТЕПАНА ВАЛІШОК**, останньо був в Англії. Маю вістку від родини. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
DMYTRO OSZCZUDLAK
20117 Anglin St.
Detroit 34, Mich.
Заграничні часописи прошу передрукувати

Спеціяльні ціни для читачів „Свободи".

PHILLIPS FUNERAL HOME
79-02 Metropolitan Ave.
Middle Village, L. I.
Охолоджуване заведення.
Каплиці по всіх районах.
John J. Phillips, Licensed Manager
TW 4-8389

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568